

Quo facto, Pontifex sedens cum mitra in faldistorio, ante fores Ecclesie ad id parato, brevi sermone populum alloquitur.

QUANTA, fratres charissimi, Ecclesiis, et Deo dicatis locis habenda sit reverentia, canones, et leges, et universalis religiosus fidelium cultus declarat. Nullibi enim quam in sacris basilicis, Domino offerri sacrificium debet. Præcipiente siquidem Domino per Moysen, tabernaculum cum mensa, atque altari, et aereis vasis, utensilibusque consecratum est ad divinum cultum explendum; ipsum quoque tabernaculum non solum sacrasse, sed oleo quoque linivisse legimus. In ipso autem tabernaculo non alii, quam sancti Sacerdotes, et Levitæ vestibus sacris ornati Sacramenta tractabant, et pro populo oblationes offerbant. Postmodum tam Reges Hebræorum suum templum, quam Romani christiani principes basilicas a se constructas summa in veneratione habuerunt; immunisque ab omni vulgari

strépitu, et negotio esse voluerunt; ut domus orationis ad aliud nullum commercium, atque usum accommodaretur. Eamque privilegii, et immunitatis prærogativam habere voluerunt; ut si quis temerarie sacrilegas manus apposisset, gravissimis suppliciis afficeretur. Non enim justum visum est, domum Dei altissimi temerariis præsumptionibus expositam esse, nec latronum (juxta verbum Veritatis) speluncam esse. Locus est salutis, portus naufragantibus, ad quem de tempestatibus anchora jactitur. Hanc beneficia petituri adeunt, et justæ eorum preces exaudiuntur. Capitalium criminum rei ad hanc fugientes, impunitatem facti, implorantibus Sacerdotibus, accipiunt. Magna ergo veneratione sacratas Domino basilicas adeatis, fratres charissimi, mundi que facinoribus Domino oblationes cordis vestri offeratis. De quibus basilicis hæc una est, cui N. et N. Summi Pontifices privilegia concesserunt, quam vos ædificari fecistis, (vel N. ædificari fecit) et nobis humiliter supplicastis, (vel supplicavit) ut eam consecrare dignaremur. Nos autem vestris (vel suis) honestis supplicationibus inclinati, eam in honorem omnipotentis Dei, beatæ Mariæ semper virginis, et omnium Sanctorum, ac memoriam sancti N. dedicamus; et in ejus altari Reliquias sanctorum N. et N. Deo propitio, poni decrevimus, et in altari N. vel in loco N. sunt corpora, vel Reliquiæ sanctorum N. et N. quæ (vel quas) qui devôte visitaverit, indulgentiam N. per N. concessam obtinebit. Vos insuper moneo, fratres charissimi, ut decimas quæ sunt divina tributa, integre Ecclesiis et Sacerdotibus persolvatis. Has sibi Dominus ad universalis dominii signum reservavit. Audite sanctum Augustinum: Decimæ tributa sunt egentium animarum. Quod si decimas dederis, non solum abundantiam fructuum recipies, sed etiam sanitatem corporis, et animæ consequeris. Non igitur Dominus Deus præmium postulat, sed honorem. Deus enim noster, qui dignatus est totum dare, decimam a

nobis dignatus est recipere, non sibi, sed nobis sine dubio profuturam. Sed si tardius dare peccatum est, quanto pejus est non dedisse? De militia, de negotio, de artificio redde decimas. Cum enim decimas dando, et terræna et cœlestia possis præmia promereri, quare pro avaritia duplici benedictione fraudaris? Hæc est enim Dei justissima consuetudo, ut si tu illi decimam non dederis, tu ad decimam revoceris. Dabis impio militi, quod non vis dare Sacerdoti; et hoc tollit fiscus, quod non accipit Christus. Revertimini ad me, inquit Dominus apud Prophetam, et revertar ad vos. Et dixistis: In quo revertemur? Si affiget homo Deum, quia vos configitis me? Et dixistis: In quo configimus te? In decimis, et in primitiis. Et in penuria vos maledicti estis, et me vos configitis gens tota. Inferte omnem decimam in horreum, et sit cibus in domo mea, et probate me super hoc, dicit Dominus: si non aperuero vobis cataractas cœli, et effundero vobis benedictionem usque ad abundantiam, et increpabo pro vobis devorantem, et non corrumpet fructum terræ vestræ: nec erit stérilis vinea in agro, dicit Dominus exercituum. Et beatos vos dicent omnes gentes: eritis enim vos terra desiderabilis, dicit Dominus exercituum. Evitanda est itaque Domini indignatio, solvendæ decimæ, et tributa divina persolvenda, nec pro temporali commodo amittenda sunt secutura bona, quæ expectantur. Memores ergo hæc accipite, fratres charissimi, et intellecta pro desiderio complète, ut æterna pro temporalibus accipere beneficia mereamini.

Archidiaconus legat sequentia duo decreta sacrosancti Concilii Tridentini. Sess. xxij. cap. xj. de Reformat.

Si quem clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam imperiali, aut regali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupaverit, ut alicujus Ecclesiæ, seu cujusvis sæcularis, vel

regularis beneficii, Montium pietatis, aliorumque piorum locorum jurisdictiones, bona, census, ac jura etiam feudalia, et emphyteutica, fructus, emolumenta, seu quascumque obventiones, quæ in ministrorum, et pauperum necessitates converti debent, per se, vel per alios, vi vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas clericorum, aut laicorum, seu quacumque arte, aut quocumque quæsito colore, in proprios usus convertere, illisque usurpare præsumperit, seu impedire, ne ab iis, ad quos jure pertinent, percipiuntur; is anathemati tamdiu subjaceat, quamdiu jurisdictiones, bona, res, jura, fructus, et redditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocumque etiam ex donatione suppositæ personæ pervenerint, Ecclesiæ, ejusque administratori, sive beneficiato, integre restituerit, ac deinde a Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quod si ejusdem Ecclesiæ patronus fuerit, etiam jure patronatus, ultra prædictas pœnas, eo ipso privatus existat. Clericus vero, qui nefandæ fraudis, et usurpationis hujusmodi fabricator seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subjaceat, nec non quibuscumque beneficiis privatus sit, et ad quacumque alia beneficia inhâbilis efficiatur; et a suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem et absolutionem, sui Ordinarii arbitrio suspendatur.

Conc. Trident. Sessione xxv. cap. xij. de Reformat.

Non sunt ferendi, qui variis artibus decimas Ecclesiis solvendas temere occupant, et in rem suam vertunt, cum decimarum solutio debita sit Deo: et qui eas dare noluerint aut dantes impediunt, res alienas invadunt. Præcipit igitur sancta Synodus omnibus, cujuscumque gradus, et conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, ut eas ad quas de jure tenentur, in posterum Cathedrâli, aut quibuscumque aliis Ecclesiis, vel

personis, quibus legitime debentur, integre persolvant. Qui vero eas aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicantur, nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absolvantur. Hortatur dehinc omnes et singulos pro christiana charitate, debitoque erga Pastores suos munere; ut de bonis sibi a Deo collatis, Episcopis et Parochis, qui tenuioribus praesunt Ecclesiis, large subvenire ad Dei laudem, atque ad Pastorum suorum, qui pro eis invigilant, dignitatem tuendam, non graventur.

Postea Pontifex ad fundatorem dicat :

SCIAS, frater charissime, quoniam non permittunt jura Ecclesias sine ministris, ac dote consecrari. Quemadmodum enim dos matrimonium consequitur, sic et ad sustentationem ministrorum facultates necessariae sunt. Ea itaque ratione, frater charissime, scire volumus, quot Sacerdotes, et clericos, et qualem eis honorem vis exhibere, et de quo Ecclesiam dotare proponis. Et, ut intelligas, qualem tibi, atque heredibus tuis honorem, et commoditatem exhibet Ecclesia, scias, ut gratitudinem ipsam ad fundatores ostendat, quod a sanctis Patribus statutum est, in diei dedicationis anniversario solenni, fundatores et eorum heredes in processionibus primos esse debere; et si casu ad egestatem pervenerint, grata recordatione, Ecclesia fundatoris piam liberalitatem recognoscit.

Qui ad interrogata, prout sibi placuerit, respondet; de quo fiat publicum instrumentum, si numerus clericorum, honor, et dos sufficiens fuerit. Tunc fundator ipse, et plebs profitentur se jussa Pontificis impleturos. Deinde Pontifex jubet Deum deprecari pro eo, qui Ecclesiam construxit, et dotavit, et pro eo, qui eam consecrari petiit; et concedit illis partem in omnibus bonis, quae ibi fieri continget. Quo facto, Pontifice sic sedente, antequam quis Ecclesiam ingrediatur, schola cantat Rponsorium :

2 Toni.

E-rit mi-hi Do-mi-nus in De-um, et

la-pis i-ste, quem e-re-xi, in ti - -

tu-lum : et vo-ca-bi-tur domus De - - - i,

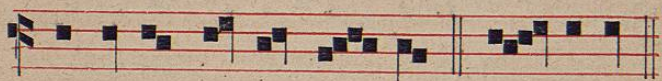
et de u-ni-ver-sis, quæ de-de-ris mi - hi,

* De - ci-mas et ho-sti-as pa-ci-fi-cas of-fe-

ram ti - bi. ✠. Si re-ver-sus fu-e-ro

ad do-mum pa-tris me - i. * De - ci-mas.

Tum Pontifex, deposita mitra, surgit; et versus ad ostium Ecclesiae, ibidem stans dicit : Orémus.

Et ministri : Flectámus genua. *ñ.* Leváte.

DOMUM tuam, quæsumus Dómine, cleménter ingrédere, et in tuórum córdibus fidélium perpétuam tibi cónstrue mansiónem; et præsta, ut domus hæc, quæ tua subsistit dedicatióne solémnis, tua fiat habitatióne sublimis. Per Christum Dóminum nostrum. *ñ.* Amen.

Qua Oratione finita, Pontifex, accepta mitra, priusquam ingrediatur, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, et cum eo, in modum crucis, signat ostium Ecclesiæ exterius, dicens :

IN nómine Pa *✠* tris, et Fi *✠* lii, et Spíritus *✠* sancti. Porta sis benedicta, sanctificáta, consecráta, consignáta, et Dómino Deo commendáta; porta sis intróitus salutis, et pacis; porta sis óstium pacificum, per eum, qui se óstium appellávit, Jesum Christum Dóminum nostrum, qui cum Patre, et Spíritu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculórum. *ñ.* Amen.

Quo dicto, Presbyteri elevant feretrum Reliquiarum, et ingrediendo Ecclesiam cum clero et populo processionaliter, Pontifex cum mitra incipit, et schola prosequitur, Antiphonam :

4 Toni.

In-gre-di-mi-ni San-cti De-i, præpa-ra - ta est

e-nim a Do-mi-no ha-bi-ta-ti-o se-dis ve-stræ :

sed et po - pu-lus fi-de-lis cum gau - di-o

in-se-qui-tur i-ter ve-strum; ut o-re-tis pro

no-bis ma-je-statem Do-mi-ni. Al-le-lu - ia.

Alia Antiphona

6 Toni.

Gaudent in cœ - lis a-ni-mæ San-ctorum,

qui Chri-sti ve-sti - gi-a sunt se - cu-ti;

et qui-a pro e-jus a-mo - re san-guinem

su-um fu - derunt, id - e-o cum Chri-sto

ex-ul - tant si - ne fi-ne.

Interim processionaliter vadunt per Ecclesiam. Cum pervenerint ad altare, in quo Reliquiæ sunt condendæ, Reliquiis ipsis cum feretro prope altare positis, et luminaribus juxta illas ardentibus, Pontifex stans cum mitra ante altare, inchoat, schola prosequente, Antiphonam :

4 Toni.

Ex-ul-ta - bunt San-cti in glo-ri-a; et
 læ-ta-buntur in cu-bi-li-bus su-is. Ps. Can-ta-te
 Do-mi-no can-ti-cum novum. E u o u a e.

PSALMUS 149.

CANTATE Dómino canticum novum : * laus ejus in Ecclesia sanctorum.

Lætetur Israel in eo, qui fecit eum : * et filii Sion exultent in rege suo.

Laudent nomen ejus in choro : * in tympano, et psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Dómino in populo suo : * et exaltabit mansuetos in salutem.

Exultabunt Sancti in glória : * lætabuntur in cubilibus suis.

Exaltationes Dei in guttore eorum : * et gladii ancípites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus : * increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus : * et nobiles eorum in manicis ferreis.

Ut faciant in eis iudicium conscriptum : * glória hæc est omnibus sanctis ejus.

PSALMUS 150.

LAUDATE Dóminum in sanctis ejus : * laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus : * laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubæ : * laudate eum in psalterio, et cithara.

Laudate eum in tympano, et choro : * laudate eum in chordis, et órgano.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus, laudate eum in cymbalis jubilationis : * omnis spiritus laudet Dóminum.

Et non dicitur Glória Patri, sed repetitur Antiphona. Qua dicta, Pontifex, deposita mitra, versus ad altare dicit :

OREMUS.

DEUS, qui in omni loco dominationis tuæ clemens ac benignus dedicátor assistis, exáudi nos, quæsumus, et concéde, ut inviolábilis permáneat hujus loci consecratio; et beneficia tui muneris, univérsitas fidélium quæ tibi supplicat, percipere mereátur. Per Christum Dóminum nostrum. *ñ.* Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, intingit pollicem dexterae manus in sanetum Chrisma, et cum eo signat confessionem, id est, sepulchrum altaris, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in quatuor angulis, faciens in singulis signum crucis, et dicens :

CONSECRETUR, et sancti ficetur hoc sepulchrum. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Pax huic domui.

Deinde deposita mitra, recondit veneranter vasculum ipsum cum Reliquiis, et aliis, prout hesternae die per eum fuit sigillatum, in sepulchro altaris; quibus reconditis, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam :

6 Toni.

Sub al-ta-re De-i se-des ac-ce-pi-stis

San-cti De-i, in-ter-ce-di-te pro no-bis

ad Do-minum Je-sum Christum. Ex-ul-ta-

bunt San-cti in glo-ri-a. Et læ-ta-bun-tur

in cu-bi-li-bus su-is.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur.

Interim dum præmissa cantantur, Pontifex sine mitra thurificat Reliquias inclusas. Quo facto, imposita sibi mitra, accipit tabulam seu lapidem cum quo debet claudi sepulchrum, in manum sinistram; et pollicem dexteræ manus intingit in sanctum Chrisma; et cum eo facit in medio dictæ tabulæ sive lapidis, de subts, signum crucis, dicens :

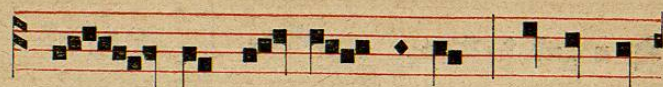
CONSECRETUR, et sancti ficetur hæc tabula, (vel hic lapis) per istam unctionem, et Dei benedictionem. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Pax tibi.

Et mox linit cum cæmento, ponit, et coaptat tabulam seu lapidem super sepulchrum, claudens illud, et inchoans, schola prosequente, Antiphonam :

8 Toni.

Sub al-ta-re De-i au-di-vi vo-ces oc-ci-

so - - rum di - cen - ti - um : Qua-re non

de-fen-dis sanguinem no - strum. Et ac-ce-

pe - runt di-vi-num re-spon - sum : Ad-huc

sus-ti-ne-te mo-di-cum tem - pus , do-nec im-

ple-a - tur nu-merus fra-trum ve-stro - rum.

Alia Antiphona.

8 *Toni.*

Cor-po-ra San-cto-rum in pa-ce se-pul-ta

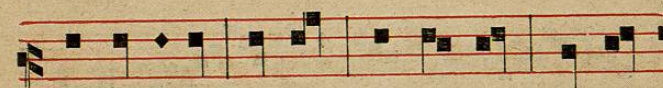
sunt : et vi-vent no-mi-na e-o - rum in

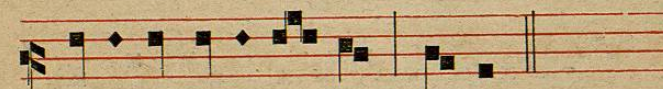
æ - ternum. *Ÿ.* Glo-ri-a Pa-tri, et Fi-li-o,

et Spi-ri - tu - i san-cto. Sic-ut e-rat in

prin-ci-pi-o , et nunc , et sem-per : et in

sæ-cu-la sæ-cu-lo - rum. A-men.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, dicit :

OREMUS.

DEUS, qui ex ómnium cohabitatióne Sanctórum ætérnum
majestáti tuæ condidit habitáculum, da ædificatióni tuæ
increménta cœlestia; et præsta, ut quorum hic Reliquias
pio amóre compléctimur, eórum semper méritis adjuvé-
mur. Per Christum Dóminum nostrum. *ŕ.* Amen.

*Tunc accepta mitra, Pontifice prius incipiente, cæ-
mentarii cum cæmento benedicto firmant ipsam tabu-
lam, seu lapidem super sepulchrum; deinde Pontifex
intingit iterum pollicem dexteræ manus in sanctum
Chrisma, et cum eo format signum crucis super eam-
dem tabulam, sive lapidem, dicens :*

SIGNE ✠ TUR, et sanctifi ✠ cétur hoc altáre. In nómine
S Pa ✠ tris, et Fi ✠ li, et Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Tum imponit incensum in thuribulum, dicens :

Ab illo benedicáris, in cujus honóre cremáberis. In nómine Pa \times tris, et Fí \times li, et Spíritus \times sancti \mathring{R} . Amen.

Et dextera manu producit desuper signum crucis, et deposita mitra, inchoat, schola prosequente, cantum :

1 Toni.

Ste - - tit An - ge - lus ju - xta

a - - ram tem - pli, ha - bens thu -

ri - bulum au - re - um in ma - nu su - a ;

et da - ta sunt e - i in - cen - sa mul - ta ;

et a - scen - dit fu - mus a - ro - -

ma - tum in con - spe - ctu De - i. Al -

le - - - - lu - ia.

Interim cum mitra thurificat altare undique ad dexterum, et sinistrum latus, ante, et desuper, donec præmissus cantus finiatur; quo finito, stans coram altari sine mitra, dicit :

OREMUS.

DIRIGATUR oratio nostra, quæsumus Dómine, sicut incensum in conspéctu tuo, et copiósa beneficia christiánus pópulus assequátur; ut quicumque tibi in hoc altári sacránda libámina devótus obtúlerit, vel sacráta suscepit; et vitæ subsidia præsentis accipiat, et remissionem ómnium peccatórum páriter consequátur, et grátiam sempitérnæ redemptionis percipiat. Per Christum Dóminum nostrum. \mathring{R} . Amen.